

Coperta și tehnoredactarea: Valerian Susan

Corectura: Claudia Năstasă

© Editura Lumea Credinței – 2018

Pentru prezenta ediție

Editor: **Lumea Credinței SRL**

Str. Oborul Nou nr. 5B, sector 2,

cod poștal 021441, București

Tel. 031 422 84 23

e-mail: razvan.bucuroiu@lumeacredintei.com

Director: **Răzvan Bucuroiu**

Consilier editorial: **Răzvan Codrescu**

Distribuție:

S.C. Supergraph S.R.L.

Str. Ion Minulescu nr. 36

031216, sector 3, București

Tel.: 021/320.61.19; 021/319.10.83

Fax: 021/319.10.84

Ion Buga • Vasile Gordon • Cleopa Ilie •
Ioan Iovan • Serafim Man • Constantin Necula •
Teofil Părăian • Boris Răduleanu • Ștefan Slevoacă •
Nicolae Steinhardt • Vasile Vasilache

Întâmpinarea Domnului

Cele mai frumoase predici

Volum îngrijit
de Marius Vasileanu

 Credintei
editura
București

Întâmpinarea Domnului

Praznicul acesta al *Întâmpinării Domnului*, al aducerii Lui la Templu, cred că este unul dintre cele mai puțin înțelese. Sigur că este respectat, pentru că l-a așezat Biserica la locul lui, într-o ordine cronologică a evenimentelor care țin de nașterea unui om. Și cum Dumnezeu Se născuse ca om în Iisus din Nazaret, toate se împlineau după rânduiala moșilor și strămoșilor. Tot în felul acesta cred că este sesizat și explicat în cea mai mare parte a lui.

Însă un praznic împărătesc în cinstea lui Dumnezeu, a Mântuitorului, nu se poate justifica niciodată doar prin aceea că trebuia să mai bifăm încă un capitol din procesul respectiv: al vieții social-religioase a omului. Praznicul acesta trebuia să fie la fel de important ca oricare alt praznic. Nu întâmplător, în troparul praznicului se vorbește de Înviere: „Cel ce ne dă nouă și Învierea”. Stăm să ne întrebăm: ce legătură are *Învierea* cu *Întâmpinarea Domnului*? Învierea este la Paște. Nu au început încă semnele Învierii. Acum

ne aflăm mai degrabă spre Crăciun, spre naștere, decât spre Paște.

În primul rând, stabilim clar: toate praznicele lui Dumnezeu sunt deoființă între ele pentru că se referă la ființa lui Dumnezeu. Nu spunem „egal” pentru că egalitatea este o noțiune politică. Nu intră în limbajul religios. Acesta este unul dintre aspecte. Dar să încercăm să descoperim mesajul, acel mesaj deoființă care se află în toate praznicele împăratești. Pruncul este întâiul născut și avea o lege clară: trebuia adus la Templu, trebuia închinat Domnului pentru că nu era bucurie și semn de binecuvântare mai mare pentru o familie decât să aibă primul copil. După aceea, la unii urmau mulți alți copii. A nu avea nici un copil era semn de blestem. A avea un copil, și mai ales de parte bărbătească, era semn neîndoios de binecuvântare. Este adus la Templu. Până aici se respectă întocmai cadrul fix, din păcate, deja sclerosat și împietrit al Legii.

Admirăm mereu puterea lui Dumnezeu de a Se supune unei Legi, deja moartă, cu gândul și cu intenția dumnezeiască de a o învia. Dar ca să învieze această Lege moartă, trebuia să Se integreze și El ei, să intre în ea și să o învieze din interior. Gestul învierii urmează acum și așa se leagă cu troparul întâmpinării: după Lege, pruncul trebuia primit de un preot sau de arhiereu. Deodată vedem că aici lucrurile se revarsă peste limitele Legii.

Evanghelistul Luca este un genial povestitor de cele sfinte. Este nemaipomenit lucru să poți să povestești pur și simplu evenimentele dumnezeiești. Povestești orice întâmplare omenească, dar ca să povestești evenimente, fapte dumnezeiești, asta ține de geniul istoriografiei grecești. De aceea Hristos i-a ales pe greci pentru a scrie istoria *Noului Testament*. Luca povestește, printre altele, fără intenție dogmatizantă (pentru că atunci ar fi distrus fluiditatea istorisirii): „și era acolo un om”. Aici apare minunea, aici deja se deschide fereastra uriașă prin care noi putem privi în adâncul evenimentului sau al actului acesta în care ne aflăm acum.

În mod normal trebuia ca Iisus să fie întâmpinat de un preot plictisit de serviciu, cum suntem noi toți: ne împlinim rânduiala. Așa am pomenit-o, așa am luat-o. Am înțeles-o sau nu, am moștenit-o. La evrei, de la Moise și până la Hristos, preoția, slujirea la Templu, se moșteneau din tată în fiu. Era o preoție ereditară. Nu întâmplător Apostolul de astăzi vorbește tocmai de preoția după rânduiala lui Melhisedec, nu a lui Aaron. Și aici se leagă cu *Evanghelia*. Nu un preot după rânduiala lui Aaron, încremenit pe linie fixă, executant automat, mecanic, al unor rânduieli preluate orbește, cu frică, dar nu cu iubire. Cu credincioșie, dar nu cu pricepere. Avem de-a face cu rânduieli preluate automat din spate și urcate în continuare prin timp înainte fără nici o

adresă. Pentru că ei nu mai aveau adresă nici în spate: nu mai înțelegeau demult duhul părinților. Dovadă că nu mai înțelegeau demult duhul părinților este faptul că i-au ucis pe toți purtătorii duhului, pe toți proorocii. Acest lucru îl va aminti mai târziu Mântuitorul. Va spune clar: „Ierusalime, Ierusalime care ucizi pe prooroci”. Deci nu mai aveau adresă în spate, iar în față nici atât. Pentru că Dumnezeu acela al minunilor, al libertății, al învierii din păcat, din robie, nu Se mai arătase. Nu-L mai vedeau din pricina faptelor lor, a încăpățănării lor, a mândriei lor. Căzuseră în legalism. Unde este legalism, Dumnezeu Duhului nu mai există. *Duh este Dumnezeu* și cei ce se închină Lui (va spune Mântuitorul samarinencei) nu sunt cei ficși, profesioniștii; sunt cei ce se închină în Duh și în adevăr. Astfel de închinători vrea Dumnezeu. În momentul acesta se dă la o parte lespedea convenționalismului de milenii care clacase și strivise orice mișcare liberă. Să te fi ferit Dumnezeu (și atunci ca și acum) să îndrăznești să ieși din rânduială că te-au terminat: ești eretic, ești schismatic. Cel puțin în Legea Veche, te ucideau cu pietre. Acum te ucid cu altfel de pietre. Au alte metode acum și au avut întotdeauna. În clipa aceasta vedem cum se dă la o parte perdeaua atât de frumos.

Evanghelistul relatează cum a făcut Dumnezeu în așa fel încât apare un moment eliberat de reguli.

În locul unui preot, apare un om: un bătrân, dreptul Simeon. Nu era un om oarecare, ce-i drept. Își câștigase cu multă osteneală duhovnicească dreptul acesta de a înlocui pentru o clipă numărul de milenii de lege fixă și moartă. Ca să poată să învieze (acest Simeon) și să-L învieze pe Dumnezeu omorât de lege pe îndelete de-a lungul atâtor secole, acest om lucrase la această clipă în el însuși, pe el însuși. El lucrase îndelung și bine. Nu este nimic întâmplător în *Evanghelia* și în universul lui Dumnezeu. El vine și se substituie preotului, se substituie rânduieiilor consacrate (nu însă în sensul cel mai bun) și primește el pruncul. Deodată, se instituie pe sine în preot. Ce face în acest punct? Face ceea ce trebuia să facă un preot adevărat: binecuvântează pe Dumnezeu. Ceilalți preoți slujeau profesionist ca să poată să-și câștige leafa. El dă la o parte totul și apare în locul care i se cuvenea oricărui om adevărat în fața lui Dumnezeu. Dumnezeu l-a făcut pe om pentru ca omul să fie fericit. Să împartă fericirea lui Dumnezeu cu el. Dumnezeu, fiind generos și fericit (ca un Dumnezeu), nu poate să fie fericit singur.

Dumneavoastră, dacă ați avut vreodată momente de fericire dumnezeiască, n-ați putut să o păstrați singuri. În clipa aceea ai ucis fericirea. Atunci o arunci peste lume și o împărți cu toată lumea. Și ajunge pentru un univers. Când Dumnezeu l-a făcut pe om, l-a făcut la marginea universului de fericire. Ecoul omului

la acest gest trebuia să fie o exprimare ca atare. Să-I spună mereu lui Dumnezeu: Doamne, sunt fericit că m-ai făcut Tu. Te binecuvântează că mi-ai făcut acest mare dar: viața, fericirea și toate celelalte. Acest lucru trebuia să rămână pururi între om și Dumnezeu. Nu atitudinea bogatului căruia i-a rodit țarina și care spune sufletului său: suflete, ai multe bunătăți, mănâncă, bea și te veseleşte. Aici este o exprimare egoistă a fericirii, aspectul sinucigaș al fericirii.

Dreptul Simeon, care a înțeles ce a făcut Dumnezeu cu el, a înțeles exact momentul în care se afla el atunci. El a înțeles că ține în brațe cel mai mare dar pe care l-a făcut Dumnezeu lumii. Dumnezeu a făcut lumii toate darurile. Nu a păstrat nimic pentru El. Iată că, atunci când îi dăruiește omului întregul univers, ai fi zis că nu i se poate da mai mult. Dumnezeu nu Se oprește aici și Îl dă pe Fiul Său omului. Era pruncul Tatălui și acum Îl face prunc al omului. Dumnezeu dă omului tot ce avea mai scump. Simeon înțelege că omul are și el pe primul lui născut, același pe care l-a avut Dumnezeu.

Este oare vreo împărțire mai dreaptă ca aceasta? Să-Și împartă Dumnezeu cu omul pe primul născut? Atunci cum putea să reacționeze un om normal (în sensul divin) decât să-L binecuvânteze pe Dumnezeu și să uite de toate celelalte nevoi? Majoritatea preoților, din păcate, plâng că nu au bani. Ce cerșetorie este asta! Toți spunem azi: vai, nu avem bani! Dacă ar fi spus

și dreptul Simeon acest lucru în clipa aceea, în loc să-L binecuvânteze pe Dumnezeu pentru câte ne-a dat El nouă; dacă ar fi formulat și el numaidecât o cerere de mărire a pensiei? Știți câți ani avea Simeon? Avea două sute cincizeci de ani. El nu cere așa ceva. Iată că reacția normală este aceea de a binecuvânta pe Dumnezeu, înțelegând cât ți-a dat El și cât ești tu. În momentul în care tu te afli cu Dumnezeu în brațe, ești atât de mare încât îl poți primi pe Dumnezeu în brațe. Mai mare de atât nu se poate. Doar să fi vrut să fii mai mare decât Dumnezeu. Acest lucru l-a vrut Lucifer. La *Isaia*, capitolul 14, veți vedea că singurul care a vrut să fie mai mare și decât Dumnezeu, este Lucifer. Omul a fost împins de la spate de satana să fie și el ca Dumnezeu. Omul nu a vrut să fie mai mare ca Dumnezeu. Măcar atât; a avut bunul simț să vrea să fie ca Dumnezeu. Acest lucru era pus în gena omului.

Când l-a făcut Dumnezeu pe om, l-a făcut după chipul și asemănarea Lui. Asemănarea înseamnă a fi ca Dumnezeu. Acum, dreptul Simeon era exact cât Dumnezeu, de vreme ce ținea pruncul dumnezeiesc în brațe. Mai mult nu se mai putea cere. Acest lucru se va mai întâmpla odată. Încă o dată Dumnezeu va umple brațele omului cu un alt rod al Lui. Este vorba de Duhul Sfânt, la Rusalii. Acolo, același Luca, în *Faptele Apostolilor*, va nota aceeași reacție: „Și erau toți într-un gând și grăiau toți în același glas măririle lui

Dumnezeu”. Simeon primește pe Fiul în brațe și mărește pe Dumnezeu. Apostolii și cei adunați primesc în inima lor pe Duhul Sfânt. Pe Duh nu poți să-l iei în brațe pentru că nu este atât de concret. Aceasta ar fi trebuit să fie prima relație dintre Dumnezeu și om și cea dintre om și Dumnezeu. Acesta este praznicul de azi. Se așează la locul lor toate lucrurile: Dumnezeu, omul, Fiul, inima, Legea.

Uite cum poate Dumnezeu să le adune pe toate într-un praznic, într-o zi, în două ore în care noi facem Sfânta Liturghie a acestui praznic. Noi ar trebui, prin urmare, să înțelegem aceste lucruri, de vreme ce noi le săvârșim astfel. Toate actele de la început ar trebui să le repetăm noi aici. Sau mai bine zis, fiindcă la Dumnezeu nu se repetă nimic, să le facem ca și atunci, ca și prima dată. Liturghia nu este repetare. De fiecare dată este prima dată.

Prin urmare, să avem în vedere că pruncul acesta avea să întemeieze o altă Lege. Respectă Legea în punctele ei obligatorii, dar o transfigurează acolo unde era absolută nevoie de înviere. Învierea trebuia să plece din mormântul Legii. Vă amintiți în ce se păstrau Tablele Legii? Într-un sicriș, căruia îi spunem chivot. *Chivot* în limba greacă înseamnă *coșciug*.

Legea moartă stătea bine într-un coșciug. Pe aceea trebuia întâi să o învieze. În fazele prea duhovnicești ale procesului hristic se transcende Legea moartă spre

universul viu: omul ca preot universal. Simeon săvârșește actul preoției universale. Preoția universală are ca scop lauda lui Dumnezeu dezinteresată, în timp ce preoția funcțională, în schimbul unui salariu, împlinește rânduiești. Cât mai erau aceste rânduiești laudă autentică față de Dumnezeu, numai noi știm. Dintr-o dată înviază din mormântul fix, rece, profesionist, mișcarea Duhului. În locul unui preot profesionist îl vedem săvârșind actul binecuvântării (cel mai specific act al omului adevărat) pe Simeon, un om oarecare. Ca dovadă că se săvârșește actul preoției universale, în același timp cu dreptul Simeon bărbatul, apare și omul-femeie: proorocița Ana, de optzeci și patru de ani, văduvă. Trăise șapte ani cu bărbatul ei. Nu o împiedica vârsta înaintată ca să slujească și ea în cadrul preoției universale.

În cadrul acestei preoții vom sluji toți pe lumea cealaltă. Acolo vom umple veșnicia cu slujire; desigur, nu vom mai sluji cu veșmintele acestea consacrate și cu seminarul teologic. Acolo suntem preoți din fire. Acolo va rămâne firea preoțească, slujitoare, în baza căreia vom lăuda pe Dumnezeu și ne vom bucura cu El, în fericirea Lui, o veșnicie.

Vedeți ce subtil și minunat și complet se conturează chipul religiei închinării în Duh și în adevăr pe care Hristos o așează prin înseși actele Lui? Prin aceste acte săvârșite pe El, creează deja noutatea care avea să

vină, înviindu-le, căci astăzi avem cu adevărat un punct al Legii, înviat în Simeon. Ne oprim aici. Recunosc că este teologie și pe mulți dintre dumneavoastră vă lasă rece treaba asta. Mie îmi pare foarte rău că toate sărbătorile noastre sunt omorâte prin aceea că poporul vine mecanic. Nu i s-a explicat adâncimea fiecărui act liturgic pe care îl săvârșește.

De aceea, actele noastre nu au putere. Nu ne dau bucurie. Nu plecați mai bucuroși decât veniți. Aceasta este extrem de trist. Aceasta mi se va contabiliza mie, care nu am reușit să vă înviez. Dacă nu înviezi la fiecare Liturghie, cel puțin cât a înviat Hristos din morți (atunci, la Paști), am mai omorât o sărbătoare, am mai ucis un praznic. Vă rog să nu mă condamnați! Rămâneți cei ce rezistați. Care nu rezistați, nu se supără nimeni. Fiecare vă găsiți locul. Să intrăm acum în Sfânta Liturghie și să o continuăm, având în ochii noștri pe Dumnezeu la lucru, așa cum a lucrat El în punctul acesta. Nu putem să nu fim copleșiți de bucurie când vedem cât de bine ne-a făcut. Ce frumos le-a așezat pentru noi, că doar nu-I trebuiau Lui!

Respectă și Legea. O respectă foarte bine, mai ales în sensul că o înviază. Dacă o ucizi, nu poți să spui că respecti Legea (numai dacă nu știi ce spui). Ei așa spuneau: „noi Lege avem și după Legea noastră trebuie să moară”. Hristos le răspunde mereu: voi Lege aveți (moartă) și Eu trebuie să o înviez. Acesta este dialogul

dintre cele două *Testamente*, dintre cele două Legi. Niciodată ca astăzi nu se pune în fața noastră această pagină mai clar. Dacă nu o înțelegem, rămânem morți cu Legea moartă și ne simțim chiar morți. Ce moartă se simte lumea astăzi pentru că nu mai înviază cu fiecare Liturghie! Să ne ajute Dumnezeu să înțelegem și să înviem!

Amin.